

Zespół Walidujący – wymagania

Wymagania wobec osób przeprowadzających oceny zewnętrzne (w tym niezależną walidację samooceny) funkcji audytu wewnętrznego określone są w standardzie 1312 – *Oceny zewnętrzne standardów audytu wewnętrznego*¹. Niniejszy dokument opisuje te wymagania określone w standardzie 1312, jego interpretacji oraz poradniku do tego standardu. Dodatkowo dokument doprecyzowuje wspomniane zapisy i dostosowuje je pod kątem dokonywania niezależnej walidacji samooceny w jednostkach sektora finansów publicznych (JSFP).

Standard 1312 stanowi, że oceny zewnętrzne muszą być przeprowadzane przez osobę lub zespół:

- wykwalifikowaną/y;
- niezależną/y;
- spoza organizacji (spoza ocenianej JSFP).

Niezależność oraz kwestia dokonywania oceny przez osoby spoza ocenianej JSFP, są w niniejszym dokumencie rozpatrywane łącznie.

Kwalifikacje

Interpretacja standardu 1312 stanowi, że oceniający² powinni być kompetentni w dwóch obszarach:

- praktyce audytu wewnętrznego;
- procesie oceny zewnętrznej.

W przypadku, gdy walidacji samooceny dokonuje zespół walidujący – nie każdy członek zespołu musi posiadać powyższe kompetencje, ważne jest aby zespół jako całość je posiadał.

Warto, aby oceniający miał doświadczenie w jednostkach podobnych „pod względem wielkości, złożoności, specyfiki i sektora lub branży”. W związku z tym, dokonując walidacji samooceny funkcji audytu wewnętrznego w JSFP, dobrze by było, aby dokonywały ją osoby posiadające doświadczenie w prowadzeniu audytu wewnętrznego w podobnych JSFP lub w dokonywaniu oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego w takich jednostkach.

Kompetencje mogą wynikać z ukończenia szkolenia na temat oceny zewnętrznej (niezależnej walidacji samooceny). W przypadku stosowania metodyki samooceny z niezależną walidacją opracowanej w Ministerstwie Finansów szkoleniem takim mogą być warsztaty/szkolenia przeprowadzane przez pracowników tego Ministerstwa.

Ponadto poradnik do standardu 1312 wskazuje, że oceniający powinien:

- dobrze znać najlepsze praktyki audytu wewnętrznego;
- być kompetentnym, dyplomowanym profesjonalistą w zakresie audytu wewnętrznego i posiadać aktualną, dogłębną znajomość Standardów;
- posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie zdobyte w ostatnim czasie na stanowisku kierowniczym w audycie wewnętrznym lub pokrewnym doradztwie.

Wymóg bycia „kompetentnym, dyplomowanym profesjonalistą” może zostać uznany za spełniony w przypadku, gdy oceniający spełnia warunki, o których mowa w art. 286 ustawy z dnia 27 sierpnia

¹ Standardy audytu wewnętrznego dla jednostek sektora finansów publicznych zostały ogłoszone Komunikatem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 grudnia 2016 r (Dz. Urz. Min. Fin. poz. 28).

² Pod tym pojęciem należy rozumieć również walidatora i zespół walidujący.

2009 r. o finansach publicznych³, czyli posiada uprawnienia do prowadzenia audytu wewnętrznego w JSFP.

Doświadczenie w kierowaniu komórką audytu wewnętrznego (KAW) oceniającego pozwoli na prawidłową ocenę realizacji zadań przypisanych kierownikowi KAW.

Warto podkreślić, że w myśl interpretacji do standardu 1312 – „oceniając, czy dana osoba lub zespół posiadają wystarczające kompetencje by uznać ich za wykwalifikowanych, zarządzających audytem wewnętrznym postępuje się zawodowym osądem”.

Niezależność

Zgodnie z interpretacją standardu 1312, niezależność oceniającego oznacza brak rzeczywistego lub domniemanego konfliktu interesów oraz brak kontroli ze strony ocenianej jednostki.

Konflikt interesów może wystąpić w szczególności w sytuacji, gdy ocena zewnętrzna dokonywana jest wzajemnie pomiędzy dwoma jednostkami. Wówczas warunek niezależności nie będzie spełniony.

W myśl poradnika do standardu 1312 oceniający powinni być:

- wolni od jakichkolwiek zobowiązań i interesów w ocenianej jednostce;
- wolni od relacji z personelem tej jednostki.

Ponadto poradnik zaleca zwrócenie uwagi na możliwość wystąpienia rzeczywistego lub potencjalnego konfliktu interesów oceniających, będących byłymi pracownikami ocenianej jednostki.

Oceniający nie powinni być zatrudnieni w jednostkach stanowiących część lub będących pod kontrolą ocenianej jednostki. W szczególności dotyczy to takich przypadków, jak dokonywanie oceny przez osoby zatrudnione w:

- jednostce w dziale administracji rządowej – w ministerstwie nadzorującym ten dział;
- jednostce organizacyjnej samorządu terytorialnego – w jednostce samorządu terytorialnego;
- oddziałach, delegaturach, inspektoratach, biurach JSFP – w centrali tej JSFP.

W przypadku dokonywania oceny zewnętrznej przez oceniających z jednostki nadrzędnej w jednostce podległej również może dojść do konfliktu interesów, wynikających z dotychczasowej współpracy między tymi jednostkami.

³ (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).